

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenšani ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske pete vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Slovenci in tržaški volilci.

Naglaševano je uže bilo, da je položenje slovenskega naroda baš zaradi tega evropsko tako važno, da ga Slavjanstvo ne bode kar malomarno izročilo tujstvu, kadar bi prišel kritičen čas, ker mi Slovenci, kakor močno in naravno zahrbitje glavne evropske neitalijanske luke na adrijskem morju Trst krijemo.

Zatorej menimo, da ne smemo prezirati glasov, ki se javljajo zdaj o tržaških volitvah, in važnost njihovega izida baš s programom slovenskega naroda v opravičeno zvezo spravljajo. Tak glas se javlja v „Politiki“ od 11. marca. Ta list piše na prvem mestu:

„Tržaške volitve vzbujajo iz dveh vzrokov obče zanimanje; v prvo zaradi tega, ker zavzema Trst po svoji trgovinske veljavi, svoji važnej legi ob meji dveh narodov, kakor tudi kot jedina večja luka avstrijska, uže sam ob sebi odlično stopnjo mej avstrijskimi mesti. V drugo pa radi tega, ker je mestni zbor tržaški ob enem deželni zbor za Trst in njega okolico. Ako je tedaj dosta neprijetno, če je mestno zastopstvo odločno separatistično, je tembolj premisleka vredno, ako je eden izmed 17 deželnih zborov javno stopi na separatistično stališče. S katerimi sredstvi se bi tedaj mogla ta prikazen odstraniti? Kakor je dokazano, v Trstu protiaustrijske agitacije delajo najbolj ljudje, ki so podložniki italijanski, in tedaj nemajo prava udeleževati se mestnih volitev. Ali naj tudi velik del italijanskega prebivalstva simpatizira z namerami „Italie irredente“, ostaje ipak še jeden zmerni del, ki bi se mogel za katero drugo kombinacijo pridobiti. Poleg Italijanov so pak tudi

Slovenci v znatnem številu, okolo 30 000 v tržaški okolici, ki volijo 6 izmed 54 tržaških poslancev ali mestnih odbornikov, in toliko število Slovencev je tudi v Trstusamem. Koncem je pa 8 procentov tržaškega prebivalstva nemške narodnosti. Da se narodno italijanske agitacije ostrina odbije, mora se ozirati na te stvarne narodnostne razmere in resno se vprašati, je-li bi se ne moglo baš s temi razmerami pretečo nevarnost odstraniti, namesto rabiti policijskih sredstev, ki trajno ne morejo pomagati.

Oločno zboljšanje in končno zavarovanje te važne južne državne meje bode, kakor bomo na tem mestu to vedno ponavljali, dokler ne bo kateri daljevidni državnik tega vprašanja resno motriti prišel, še le tačas nastopilo, kadar se bode nehalo umetno razcepljenje Slovencev v 6 miniaturnih provincij, in z njihovim združenjem v jedno narodno upravo celoto italijanske propagandi nasproti postavil močan slavjansko-narodni jez. Iz tega stališča moramo napade nemškevalne koterije, katere se je končno posrečilo v Kranjskem deželnem zboru večino dobiti in nemški jezik v urade vpeljati, močno obžalovati, ker si s tem nemštvo nič ne pridobi, a se stvarno slabi veselje in moč Slovencev, protiviti se prodiranju italijanskega življa. Ako se pa v trenutku izvzame Kranjsko, južno Štajersko in južno Koroško, priporoča se vendar silno združenje Primorja v jedno provincijo v katerem biva 400 000 Slovencev in le 100 000 Italijanov. Ko se je minolega leta tako močno prikazovala lahonska agitacija, ka se je javno govorilo, da bode Italija desni breg Soče anektirala, tačas so se napravljala

okolo Gorice mnogi slovenski shodi, v katerih se je proti tem agitacijam protestovalo, in katere so pohojevali ter hvalili izjemno c. kr. svetovalec deželnega namestništva in okrajni glavarji. Tudi najlepši taki ljudski shodi pomenili bodo le toliko, kakor Potemkinova sela, ako se primorskim Slovenceem ne bode dalo uplivajočih sredstev zoper lahonsko propagando s tem, da se jim ukrepi njih lastna narodnost. To niso dnevna vprašanja, strinjajoča se neposredno z tržaškimi volitvami, a to so problemi bodočnosti, od katerih rešenja odvisi zavarovanje avstrijskih pozicij na jadranskem morju.

Ali tržaške volitve bodo se, če ostane pri zdanjej metodi, končale gotovo s sijajno zmago lahonov. Sicer bodo tudi zdaj šli Slovenci pogumno v volilni boj. A zdaj gre za to, kako se bodo postavili tržaški Nemci in vlada, oziroma c. namestnik g. baron Pino. Vlada je podpirala dozdej Italijane, — kakor osobito pod Giskro, ki se dandenes ne more pozabiti, da je italijansko manjšino slovenska večina v Dalmaciji za deželni zbor premagala, — ali pa se je narodnemu gibanju nasproti le apatično obdržala in zatirala najhujše lahonske ekscese s policijskimi sredstvi. Tržaški Nemci pak so se dozdej tako blizo ležega in v naturi stvari utemeljenega kompromisa s Slovenci zoper lahonsko akcijsko stranko bojazljivo ogibali. V tem leži skrivnost uspeha te zadnje. Naj se bode ta prikazek pri zdanjih volitvah ponavljal, potem moremo pričakovati, da bode napočila silnejša doba protiaustrijskih javljenj v novem mestnem oziroma deželnem zboru tržaškem. Jedino sredstvo, da se tej opasnosti izogne, je sporazumljenje tržaških Nemcev in Slo-

Listek.

Magjar ember in Budapešta.

(Popotna črta, spisal Medvedov.)

(Dalje.)

Bil je lep, jasen predzimski popoldan. Moj tovariš je peljal me v tako zvani mestni gaj, ležeči malo iz mesta ob severo iztočnem boku Pešte. Lepo zares in tem ugodneje je meščanom to poletno zračišče, ker je jedino v Pešti. Mej visokimi topoli in jagnjedi in mej raznimi drugimi nasadi izpeljane so gladke ceste in steze, in v sredi gaja je tudi malo jezerce z nekoliko magjarsko trobojnih čolnov. To je nekaj „pratra“ dunajskega. Tu sem v lepih dnevih vreva peštanski veljak in prostak krepit se z dobrim steinbruchskim pivom. Tudi denes so prikazovali se — ah samo aristokratje. Ali baš te je moj tovariš željno pričakoval. Sedeli so na ličnih, s svojim rodbinskim grbom označenih kočijah, vpreženih v

jeden, večidel pa v dva in tudi v tri pare lepih konj ogerskih, in tekmovali z njih brzovitostjo so tirali jih v divjem begu zopet in zopet po istem, gladkem, navlašč za to odmenjenem cirkusu ob gaji. Bilo je do petdeset kočij in na njih magjarski magnatje, razni državni dostojanstveniki in mej njimi tudi polno — židovskih aristokratov in bogatašev. Moj tovariš je vzlasti svoje magnate poznal vse, imenoval mi zapored njihova imena, ter o vsacem brž povedal kako živотно črtico s takim ogujem, da sem lahko videl, kako ponosen je on na te svoje boljšeake. Jaz sem navlašč strmeval, čudil in delal se, kakor da tudi kaj posebnega vem o vsacem, akopram sem spominjal se jih najbolj le po imenu. Hotel sem s tem laskati njegovemu patrijotičnemu zavzimanju. Ali tudi židje so vozili se v jednako sijajnih kočijah, in njihovi konji so bili še boljše poskočni in rejeni! In ko sem tovarišu sprožil to misel, vlegel se mu je temen oblak na obraz, in rekel mi je od-

kritosrčno, da mnogo mnogo teh magjarskih velikašev ima od svojega nekdanjega silnega premoženja dandenes skoraj samo še svoje plemenitaško ime, kočijo in konje, — vse drugo njihovo pak je po največ uže v židovskih rokah. Zato, pristavil je, naše magnatstvo iz celega srca črti žide, ter jih društveno popolnem prezira. „To je pa vaš Istočny pravo imel, ko je govoril, da v toliko in toliko letih bodo židje izpodrinili in potopili narod magjarski v ogerskem kraljestvu, ter da zategadelj kaže, da bi se židje poslali nazaj v njihovo obljubljeno deželo,“ rečem jaz in vprašam: „zakaj je po tem takem Tisza tako potezal se za žide?“ „Da,“ odgovori mi tovariš, „Budapešta ima 80.000 židov, in po vseh naših mestih so kapitalisti skoraj izključljivo židje! Ti bodo do nazega ogulili naš narod. Ali kaj hočemo? Tisza je naš dobri patrijot, ali on izprevida, da židje s svojo trgovino mnogo pripomogujejo državi — zato jih nij hotel javno žaliti.“ Da res, če, kakor

vencev za združeni volilni boj zoper prenapete Italijane. Na svojo roko ne bodo Nemci v Trstu ničesa opravili. Ako oni res državo skupaj držé, kakor se v svojih organih tolikrat čita, potem se morejo v tem odločilnem trenutku postaviti jedino le na stran Slovencev, ki so tam, nasproti italijanskim zahtevam, zastopniki državne misli. Pred takimi dejanji morajo tudi najgloblje vkoreninjeni predsodki odnehati, ako naj bo sploh še kakšna akcija možna na tleh političnih interesov."

Bolgarski zbor.

V enem zadnjih listov povedali smo nekoliko splošnega o Bolgariji. Denes si bočemo na podlagi bolgarskega uradnega lista „Marrica“ ogledati nekoliko bližje bolgarski zbor sam, ki je oni mesec začel zborovati v Trnovem, nekdanjej stolici bolgarskih carjev.

Poslatcev šteje trnovski zbor skupaj 231. Razdeljeni so na štiri razrede. V prvem razredu nahajamo poslance „po zvaniju“, t. j. poslance z virilnim glasom. Teh je 118, mej temi 11 pravoslavnih episkopov, 1 turški mufti iz Vidina in rabin kolonije španskih židov v Sredci (Sofiji); dalje dva člana najvišjega sodišča, predsedniki 5 apelacijskih sodišč v 5 gubernijah, prejšnjih pašaliki, t. j. v Sredci, Vidinu, Ruščuku, Trnovem in v Varni, in 33 predsednikov okrajnih sodišč; sodnikov torej sedi v zboru 38 vsega skupaj, dalje imajo virilni glas predsedniki mestnih uradov, t. j. župani; ker pa te voli ljudstvo samo, je torej njih glas takorekč le formalno virilen.

Drugi razred obsega 89 poslancev, katere volijo okraji sami. K temu pripada še 8 poslancev, ki pa tudi že vsled svojega urada zasedajo na zboru kot duhovniki ali pa sodci.

Tretji razred, ki ima tri poslance, zastopa „ustanove in društva“. To je nekaj tacega, kakor so pri nas v Avstriji rectores magnifici kot poslanci vseučilišč. Jeden teh zastopnikov je odposlan od bogatega kloštra rilskega, jeden od „bolgarskega društva“ v Odesi, katero s podporo vlade že več let vzdržuje dijake in učilnice in končno jeden zastopnik jednekega „društva bolgarskih trgovcev na Dunaji“, katerega namen je tudi vzgojevanje naroda.

Četrta vrsta obsega 21 poslancev, katere imenuje ruski carski komisar, generalni lieutenant knez Dondukov-Korsakov. Mej temi poslanci je 11 muhamedancev.

Po narodnosti zaseda na zboru poleg

Bolgarov jeden žid (oni rabin), 3 Grki, in sicer episkop iz Varne Kiril, eden poslanec iz Varne in župan bližnjega trga Balčika. Turkov je 13 in sicer: mufti iz Vidina, jeden voljen poslanec iz Varne in 11 graščakov in begov, imenovanih od ruskega komisarja.

Ako se ozremo na stan in omiko poslancev, vidimo največ učiteljev in kupcev, ki so bili dozdaj jedro bolgarske inteligencije. Samo mej poslanci, katere je ljud volil, je nekaj kmetov, a tudi ti imajo omiko ljudskih šol. Duhovnov pravoslavnih je 16, mej njimi 11 episkopov. Mej njimi se odlikuje posebno eksarh Josif, ki je ob enem i metropolit mesta Lovče; študiral je prava v Parizu in je še mlad mož; dalje bivši eksarh Antim, zdaj metropolit vidinski, starec, ki je študiral v Carigradu in na Ruskem, potem mladi metropolit Kliment, študiral je na Ruskem in je znen kot izvrstni bolgarski beletrist, dalje metropolit Gregor iz Ruščuka, kateri je prvi junaško branil s peresom prava Bolgarov proti Grkom.

Doktorjev zdravilstva je na saboru 8, doktorjev prava 2, t. j. mladi dr. Konstant Stoilov, predsednik apelacijskega sodišča v Sredci, ki je študiral v Heidelbergu, in dr. Vladimir Palanzov, uradnik v bolgarskem ministerstvu prava; študiral je v Odesi. Drugih absolviranih juristov je 25; študirali so na ruskih, avstrijskih, nemških in francoskih univerzah.

Na zboru so dalje vsi bolgarski odlični časnikarji, t. j. Slavejkov, Balabanov, Zankov, Mihajlovski in dr., vsi so zdaj v vladnej službi.

Učiteljev je mnogo v bolgarskem parlamentu; veliko jih je učiteljevanje popustilo, in delajo zdaj po uradih. Nova država potrebuje inteligentnih administrativnih, sodnih in finančnih uradnikov in ker domačih pravnikov nij dovolj, ne ostaje vladi drugega, nego zbirati vse bolgarske omikane rodoljube.

Mej poslanci je mnogo starcev, ki so končno doživeli oslobojenje svoje domovine, a še več mladih mož, kateri so študije stoprav nedavno dovršili; študirali so, lahko se reče, po vseh evropskih univerzah. Tuji konzuli in dopisovatelji so strmeli, ko so našli mej poslanci prvega bolgarskega zbora toliko ljudi, ki dovršeno govoré francoski, angleški, nemški itd.

Vlado začasno zastopa pred „zbranimem“

državni svetnik dr. Lukianov, minister prava, rodod Rus, in M. S. Drinov, minister nauka, rodod Bolgar, poprej profesor slovanske povestnice na univerzi v Harkovu na Ruskem.

O strankah, ki je ima bolgarski zbor govorili smo že poprej; glavni dve sti konservativna, t. j. stranka računajoča z berlinsko nagodbo in panbulgarska stranka, ki hoče tudi óne brate, ki še ječe pod turškim jarmom, osloboditi. Da se bo le to prej ali slej zgodilo, o tem nij dvoma, kakor je tudi gotovo, da sti te dve stranki le formalno različni, načelno pa gotovo ne. Kakor mi sami sebi želimo od nekdanj administrativnega zjedinenja vseh Slovencev, tako ga privoščimo tudi svojim bolgarskim bratom. Da bi ga le oboji mi kmalu dosegli!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. marca.

Več kot vsi drugi politični dogodki zanimala zdaj vse kroge strašna vodna poplav, ki je razdejala drugo glavno mesto cgerske dežele, Szegedin. O tem poročamo na drugem mestu.

Minister *Taaffe* je bil te dni potoval v Lvov in je imel tam daljše pogovore z grofom Potockim in drugimi poljskimi odličniki. — Poprej se je pisalo, da je dogovarjal se tudi z vodjem češke državopravne pasivne opozicije, grofom Clam Martinicem.

Ogerska delegacija je včeraj sprejela vladne in odborne nasvete o naknadnem kreditu ministerstva vnanih stvari in kredit za okupacijo Bosne in Hercegovine. Grof Andrassy je odgovoril, da je vest o nekakem deljenji Rumunije mej Rusijo in Avstrijo, le novinarska vest.

Iz *Hercegovine* javlja „Pol. Corr“, da je posrečilo se Nevesinjskemu poveljniku, majorju Zoviču, sriistateliti in gledé zemlje razdelitve ponagodbiti turške age in krščanske kmete. Od drugod pa se poravljajo tožbe da so še zmirom le Turki gospodarji, kristijani pa hlapci.

Vnanje države.

Ruske novine zadnje dni vedno bolj naglašajo znamenja v politiki, ki kažejo da se Anglija Rusiji vedno bolj priljubljuje. V tem smislu se tudi tolmachi potovanje ruskega državnika grofa Šuvalova iz Londona skozi Berlin (kjer je dolgo govoril z nemškim cesarjem in Bismarkom) v Peterburg. Ta državnik potuje le, kadar se važne reči godé od dvora do dvora. Berlinski dogovor se bode najbrž Rusom in Bolgarom ugodneje rešil, nego je bilo namenjeno od kraja.

slavni nemški kulturhistorikar Hellwald pravi, so židje kužna prisada na velikem telesu slovanskem, to so ti ljudje pravi udav (boa constrictor) za mali narod magjarski. V mestih magjarskih so ti že gospodarji, in rad verujem, da v magjarsoršagu si pripravljajo svojo novo židovsko kraljestvo!

Po teh občih opazkah o Budapešti in bitji magjarskem je vzlasti še mikalo me poznati društvene razmere v Budapešti. Ali kar se tu vidi po javnih shodiščih, gostiščih in zabaviščih: to ima večjidel le temno senčnato stran. Iz gledališč so Magjari že skoraj dosledno izrinili nemške predstavljače, vendar se po zimi še v dveh igra nemški. Jaz sem bil v magjarskem „deželnem gledališču“, ko se je ravno predstavljal igra „Columbuš“, katere je v tako zvanih „podobah“ spisana magjarski. Igra je slaba in prikazovala se je slabo. Ali ker je vsaj po jednom koupletu tudi jeden Magjar-ember ob jednom s Kolombom stopil na tla amerikska, ter brž

osupneno zijajočim Indijanom popeval o svojem prelepem daljnem magjarsoršagu — je silno hvaležno občinstvo navdušeno rokoploskalo in avtorja klicalo na pojav. Jednako je bilo polno burnega eljen-vpitja, kadarkoli je v kakej popevki vsaj količkaj melodije bilo zaznati: navadno magjarsko petje je namreč večno jednolično zadiranje. Sicer je pa to gledališče vrlo bogato in praktično urejeno. Tudi drugo magjarsko „narodno gledališče“ je lepo in dobro obskrbljeno. Novo operno gledališče pak, ki je po vanjskem že blizu dovršeno, je zares velikansko, in bode menda presegalo še dunajsko.

Po dveh takozvanih „Orfeumih“ predstavljajo se nemški in drugonarodni umetnjaci, vzlasti iz zapadnega sveta. V njih vidiš sem ter tja zares marsikaj umetno-zanimivega in spretnega. Večjidel pak so to dragi prostori, po katerih se po besedah in ponašanji skoraj do skrajne skrajnosti streže le poltnemu polzeljenju. Ženske ti nastopajo malo malo da

ne v samem evinskem kostumu, in tu se potlej taka predstavljajica ne sodi po svojej umetniškej veljavnosti, ampak žanje vselej toliko živahnjega pleska, kolikor mičnejša je po telesu in brezobzirnejša po ponašanji. Tako je neka angleška polnouda popevateljica sicer strašno hripavo — ne morem drugače reči — regetala svoje albiionske narodne; ali občinstvo jo je s frenetičnim vriskom hvalilo, ker je tako dobro znala pokazati, kar poslušatelji po njenih angleških besedah nijso razumeti mogli. Jednako, ako se dogodi da kaka tuja taka umetnica poprime izjemno kako magjarsko „kantato“, zbesné pričujoči Magjari, katerih je tu najmenj, takoj v tak vrišč in navdušeni ropot, da se vse trese in poka. Kljube vsemu temu pak sta „Orfeuma“ večer za večerom obično dobro obiskana, vzlasti od židov, pa tudi peštanski nežni spol brez dostega premisleka in zarudevanja precej gosto sedeja v teh opolzlih zavodih.

(Konec prih.)

Črnogora bode neke reforme v notranji svoji upravi uvela, ali, kakor „Črnogorac“ javlja, vse na narodnej podlogi, brez jalovega posnemanja tujih šeg. Zlasti se bode tudi na dalje ogibala ustvarjati mnogopisno pa drago uradništvo ali birokratstvo. Namesto dozdanjega senata bode se baje ustanovil državni svet, dalje tudi višji ali pri zivni sod.

Iz Berlina se javlja 14. t. m., da je Nemčija pripoznala neodvisnost **Srbske**, ker je ta pripravljena izvesti jednakopravnost vseh veroizpovedanj. Ob jednem je Nemčija imenovala dozdanjega generalnega konzula Brayja za svojega opravilnika v Belgradu.

Italijanska zbornica je, posvetovaje se o okrožnici ministra za javna dela gledé varstva domače industrije, z veliko večino sprejela motivirano izjavo, da pri izvršenju te ministerske ideje ne bodo žaljena niti načela trgovinske svobode niti ne interesi domače industrije.

Kramarstvo **angleško** se posebno v lakomnosti angleškega trgovca kaže. Temu nij nič za domovino, nič za čast, le za trgovino, in za dobiček. — Povedali smo uže, da imajo Zulu-Afrikanci, ki zdaj Angleže bijejo, najnovejše puške, katere so jim prej Angleži sami prodali. Pa celò zdaj v najnovejših doh je več angleških trgovskih firm naložilo na Francoske parobrode municije in pušk, ki so v Mozambique namenjeni in od tam za v Zuluvo deželo. Na dotično interpelacijo v angleškem parlamentu je pač 14. t. m. minister Bourke v imenu vlade odgovoril, da je vlada vse poskrbela, da óno orožje ne pride Zuluvom v roke.

Dopisi.

Iz Livna 1. marca. [Izv. dop.] Račovednost mojih domačih in še drugih prisilila in napotila me je, da v kratkem opišem življenje slovenskih vojakov v Livnu. Hočem, da tudi drugi č. čitatelji vašega za nas tu neprecenljivega lista zvedó, kako vojak v Bosni živi.

Znano je uže celemu svetu, da imajo vojaki malo ali celò nič dobrega, in to v Bosni, kajti ne gledé na obilno službo, ki jo morajo opravljati, morajo tudi druga dela opravljati, kakor n. pr. cesto popravljati, mesto nekoliko snažiti. Zraven tega pa so tudi stanovanja, da se Bogu smili, ki so kljubu vsemu prizadevanju tudi nesnažna. Tam pri vas mislite, da imamo tukaj kasarne. Ali motite se? Zadovalni bi bili, ko bi imeli le poštene in varne hiše. Nahajajo se hiše, v katere dežuje, sneži, in vojak, nenavajen tega, si mora sam vse popraviti, če hoče, da mu bog Pluvius ne bode pošiljal svojih, letos v obilnem številu padajočih darov, na posteljo. Se vé, da zdaj smo si sami nekoliko bolj uredili in popravili, kajti ukazi in lasten prid nas so k temu prisilili. — Dozdaj je imela večina nas, z malo izjemo, le slamnjake; zdaj pa smo dobili postelje v redu, kakor je imajo pri nas, ali, kakor smo je v Ljubljani imeli. — Obleka starih vojakov tudi nij prav dobra, kakor je naša, ki smo na novo došli, in s čemer nas od starih vojakov ločijo. Ali pomisliti moramo, koliko so morali prestati, in da bi se po tolikih nezgodah moralo še celo železo pokvariti.

Kaj pa dela vojak o praznicah? V Avstriji so bili navajeni „špansirati“ v nedeljo in praznik popoldne. Tukaj se, rekel bi, malo vé za praznik. Cerkev se sicer tukaj nahaja, ali oddaljena je za četrto ure od mesta, in tedaj gre malo vojakov tja. Rajši gremo sprehajati se na prsto polje, da uživamo malo čistega, zdravega in nepokvarjenega zraka. — Gostilne, ki so zdaj po naše napravljene in urejene, in nij več treba, da več njih iz jedne

čase pijejo, so ob nedeljah tudi dobro naložene, in sicer nahaja se v njih največ vojakov. Zakaj bi pa ne? Saj imamo po 16 krajcarjev na dan, in to nam zadostuje, da si v nedeljo kaj boljšega privoščimo. Vino nij drago, in sicer po 32—40 krajcarjev liter; zraven tega dobimo vsak dan četrto litra doma. Tedaj lahko rečemo, da smo s pijačo preskrbljeni.

Živeža tudi nam ne pomanjkuje. Za zajuterk dobimo črno kavo brez sladkora, popoldne navadno menažo (se vé, slabšo ko doma), zvečer pa juho. Vsak dan nam je predpisano 450 gramov kruha, kar nam popolnem zadostuje. Tabaka nam primanjkuje, kajti turški „duban“ malokdo kadi, akoravno ga dobivamo prav po niskej ceni. Ali večina je navajena na naš vojaški tabak, in se za zavitke nič ne briga.

Dasiravno tukaj vojaku, kar se živeža tiče, rekel bi, nič ne pomanjkuje (kajti v vojnem času imajo vojaci „vojnine doklade“ (kriegszulagen) in popolno menažo, kar je vsakemu znano), vendar vsak želi priti od tukaj. Misló, da je v domačih krajih vse lepše, da je na domačih tleh bolj varen, da mu nij treba toliko delati, in da je doma prostejši, želi si vsak, pred ko je mogoče iti od tukaj, in srečen je tisti, ki jo pobriše od tukaj. Pa tudi drugi uzroki so, ki silijo misliti na dom, kakor n. pr., nekateri ima doma stare in za delo nezmožne starše, katere je on z lastnim trudom preživel, drugega veže zakonska vez, večina pa je takih, ki so zapustili doma zveste ljubice, na katere vedno mislijo. — kakor jaz na svojo ljubo Anico.

To je tedaj kratek popis našega življenja v Livnem. Teško pričakujem, da me pošljejo domu, in mi ne bode trebalo postopati po pustih tleh te obljubljene dežele.

J. Briski.

Domače stvari.

— (Jako nevarno zbolel) je občepoštovani domoljub naš, gospod Peter Kozler, izdatelj znanega „Zemljevida slovenskih dežel“, bivši deželni poslanec in deželnega glavarja namestnik in podpredsednik „Matice Slovenske“.

— (Slavnost srebrne poroke cesarjeve) dne 24. aprila bodo praznovale vsled ukaza ministerstva za nauk tudi vse javne šole na Kranjskem. Tačas naj bodo imeli učenci prosto. Okrajna in krajna svetovalstva bodo določila, kako naj se ta slavni dan praznuje.

— (Občinski zastop v Idriji) je sklenil po dež. odboru cesarju ob srebrnej svatovščini čestitati. Razen tega se obhaja v Idriji 24. aprila slovesna služba božja, predvečer pa je veselica.

— (Slovensko literarno društvo) na Dunaji bode imelo dné 19. marca svoj redni zbor: Dnevni red: 1. Črtice iz narodnega gospodarstva; spisal R. Poznik. 2. Pesmi, zložil Brunov. 3. Životopisne črtice še živečih slovenskih pisateljev, spisal R. Štrekelj.

— (Naredbe deželnega predsedništva zoper govejo kugo.) Ker se je ob hrvatske meji prikazala goveja kuga, se je vsled sklepa c. kr. vlade za Kranjsko zaprla meja iz Kranjskega na Hrvatsko, da bodo pa mogle občine deželno mejo bolj čuvati, se bodo v žandarmerijskih stajah žandarji namnožili, ter se je tudi jeden žandarski častnik odposlal, da ogleda mejo. Deželni predsednik je razpisal

tudi sledeča darila ónim, ki bodo tiste naznani, ki so naredbe zoper govejo kugo prezrli, in sicer dobi za vsako naznani, da je kdo govedo na tistem prignal čez mejo, od vsake govede 5—10 gl., ako pa naznani kak drug prestopnik teh naredb, dobi 5—20 goldinarjev.

Preplavljenje mesta Szegedina.

Vsa novejša poročila o groznej nesreči, ki je zadela ogersko mesto Szegedin, za Pešto največje, glasé se zelo strašno. Voda, ki je prodrla jezove in zalila celo mesto, preti vsled strašnega viharja, ki traja uže cele tri dni, zdaj tudi uže mestu Csongradu. Velikost nesreče, ki jo je prouzročila elementarna povodna sila, razvidi se iz sledečih poročil.

„Naplo“ je dobil 13. marca iz Szegedina sledeči telegram: Bela in reva se množi, 150 pontonov in 200 čolnov pomaga reševati, a jih je še premalo. Po ulicah plavajo deske, bruni in polomljena hišna oprava, ter ovirajo pomaganje, tako da ne cele rodbine poginjeva, ne da bi se jim moglo pomagati. Voda zmiror rase. Mesta Szegedin se vidi samo še kakih 600 kv. metr. in tudi ta otok postaje zmirom manjši. Ljudje plezajo na drevesa, da bi se rešili. Avstrijska državna železnica je preneljala 10.000 ljudi zastoni v Kikind in Temešvar. V dolinem mestu nij skoro nobene hiše več cele. Voda prodrla je skozi dimnik v zatvorjene hiše.

Nadalje se poroča: Radi pomanjkanja čolnov in hučega viharja se imetje begunov ne more rešiti. Tukajšnje čolne in vozove oddajejo le za drag denar, ki se mora primerjati le s kontribucijo. — Površina vode v mestu je dva črvelja višja, nego óna reke Tise. V mestu stoje samo še s kamenjem zidane hiše, a ploščaste hiše celih delov mesta so se uže podirle. Vzgor mesta se bode jez prerezal, da bode mogla voda odteči.

Državni poslanec mesta Szegedina je v ogerskem državnem zboru povedal o groznej nesreči v Szegedinu, ki jo je sam opazoval, sledeče: Preplav se je pri hrastovem gozdu zavalila v zgornje mesto, zalila 12. t. m. v jutro celo predmestje sv. Roka, a ob 3. uri je bilo uže celo mesto pod vodo. Vodi se nij moglo braniti, ker so se ulice v malo času premenile v deroče reke, katere so razrušile strehe in gnale seboj vsakovrstne reči, tako da se po ulicah nij dalo pelati. Vse zaloge v štacunah in magazinah je voda uničila, le malo se je moglo rešiti. Bolnike iz bolnice in sirote so prenesli v višja nadstropja ónih hiš, katere so jim na razpolaganje.

Izložbena hiša in Dugonicsov kip stojita na stran nagnena v vodi. Voda nij dosegla samo jedne hiše na ribjem trgu. Cerkev so napolnili z vodo. Izmej 6000 hiš v Szegedinu je komaj 600 tako trdno s kamenjem zidanih, da jih preplav ne bo podrla. V ožigled velike reve, ki jo bode prouzročila ta povodnja, se je pričelo po celaj Ogorskej darov in novcev nabirati, ki se bodo takoj unesrečencem poslali. Tako je darovala zanje „prva ogerska zavarovalnica“ 25.000 gld., „domovinska hranilnica“ 10.000 gld., „ogerska občna kreditna banka“ 5000 gld.; v redakciji „Pester Lloyd“ se je v 24. urah nabralo 25.000 gl., v ónej „Pesti Naplo“ 5000 gld.; razen tega se pošilja unesrečenim v Szegedin vseh družih potrebnih stvari za vsakdanje življenje v obilici. Tuli podpore v novcih dohajajo iz vseh družih ogerskih mest.

Umrli v Ljubljani.

6. marca. Helena Žnidaršič, šivilja, 67 let, v trnovskih ulicah št. 21, vsled oslabljenja. — Pavla Avbelj, dete hišnega posestnika, 13 mes. 17 dnij, na sv. Petra cesti št. 7, vsled možjanske vodenice.

7. marca. Janez Bernard, hišni posestnik in trgovec z usnjem, 52 let, v Florijanovih ulicah št. 3, vsled pljučne mrtvice. — Friderik Haman, dete trgovca, 16 tednov, v krojaških ulicah št. 5, vsled božjasti.

8. marca. Janez Kašutnik, 25 let, kaznenec v posilnej delavnici, vsled vročnice. — Magdalena Lekš, kuharica, 41 let, v hiralnici, vsled tuberkuloze.

9. marca. Anton Pasch, c. kr. ritmajster v pokoj, na sv. Jakoba trgu št. 11, 91 let, vsled pljučne mrtvice.

10. marca. Ana Maček, zasebnica, 87 let, v hišnici v kravjeh dolini, vsled oslabiljenja.

11. marca. Serafina Bartelj, hči hišnega posestnika, 24 let, na starem trgu št. 20, vsled pljučne tuberkuloze. — Stefanija Kratki, vdova e. kr. obersta, 38 let, v Vegovih ulicah št. 8, vsled tuberkuloze. — Helena in Lavra Liebenau, dvojčka, hčeri uradnika na Rudolfovi železnici, v novih ulicah št. 3, vsled slabosti. — Josip Siegl, dete uradnika v magazinu na južni železnici, 1 1/2 leta, v fabriških ulicah št. 2, vsled davice. — Marija Jerina, gostovalka, 74 let, v cerkvenih ulicah št. 11, vsled oslabiljenja. — Ivana Svigelj, dete branjeveca, 10 mes., na sv. Petra cesti št. 62, vsled pljučne vnetice. — Anton Jeršinovic, dete zasebnika, 3 leta 10 mes., v Florjanovih ulicah št. 40, vsled vnetice možjanske kožice.

12. marca. Adela pl. Kantz, soproga telegrafskega uradnika, 39 let, v Franciškanskih ulicah št. 16, vsled tuberkuloze. — Josipina Zupaa, 6 1/2 let, na igriškem trgu št. 2, vsled slabosti. — Marija pl. Cop-pini, 82 let, pred škofijo št. 18, vsled starosti.

14. marca. Edvard Birvas, e. kr. stotnik 52. pešk. polka, 45 let, na poljanskem nasipu št. 1, vsled hroničnega katara v želodci. — Marija Brand, hišna posestnica, 58 let, v rožnih ulicah št. 39, je hitro umrla. V e. kr. garnizonski bolnici:

27. januarja. Miha Golebivski, vojak 45. pešk. polka, vsled pljučnice.

1. marca. Martin Grdović, lovec 7. lovskega bataljona, vsled vnetice trebušne kožice.

4. marca. Franjo Humenianski, vojak 61. pešk. polka, na oslabiljenju vsled hronične driske.

Pomalo.

Bergerjeve pastile od smole

so mej vsami izdelki od smole najlaglje prebavljive; sitnosti ne delajo niti v grlu, niti ne prouzročajo zlega riganja, ter vrlo koristno vsakemu, tudi otrokom. Bergerjeve pastile od smole je istinito zdravilo, ki se je tisočurno pri kataru dušnikovih vejic, kašlju, hripavosti itd. uže poskusilo z uspehom, ter izvrstno dokazujejo vplivanje smole. Ali čim osebam, ki bi se rajši posluževali kapsljev od smole (čista medicinska smola v zavrtku gelatina), svetuje se, naj rabijo Bergerjeve kapslje od smole, in te v lekarnah izrečno zahtevajo.

Jedna puška od kositarja s Bergerjevimi pastilami od smole velja 50 kr.; jeden flakon Bergerjevih kapsljev od smole 1 gold. av. velj.

Glavna zaloga v Ljubljani pri g. J. Svoboda, lekarnarju. (64—4)

Žalostnega srca naznanjamo tužno vest, da je Bogu vsemogočnemu dopalo, našega preljubljenega, nepozabljivega soproga, oziroma brata, svaka in strijca, gospoda

Rajmunda Reichmanna,

hišnega posestnika in trgovca,

po dolgej in hudej bolezni, previdnega se sv. zakramenti za umirajočega, denes v noči ob 12. uri v 34. letu njegove starosti v boljši svet poklicati.

Pogreb dragega umrlega bode v nedeljo 16. t. m. ob polu 6. ure zvečer iz hiše št. 1 v Trubarjevih ulicah na pokopališče pri sv. Kristofu.

Svete maše za umrlega se bodo brale v farne cerkvi pri sv. Jakopu.

V Ljubljani, dne 14. marca 1879.

Marija Reichmann roj. Bachowec, soproga.

Josip Reichmann, Henrik Reichmann, brata. Marija Reichmann roj. Pokorny, Marija Reichmann roj. Oigaj, svakinji. Amalija, Marija, Josipina, Henrik Reichmann, stricniki. (84)

Epilepsijo (božjast)

in vse bolezni v čutnicah zdravi pismeno specialni zdravnik dr. Killisch v Dresden-u (Neustadt). Zdravil je uže v čez 11.000 slučajih. (378—12)

Tuji.

15. marca:

Evropa: Le-Fort, Negovan iz Zagreba.

in Monu: Breither iz Dunaja. — Rumpre iz Krškega. — Fritsch iz Grada. — Steidl, Pollak iz Dunaja.

Pri Malicu: Hirsch iz Berlina. — Holzinger iz Grada. — Paicurich iz Reke. — Presburger, Oberlander iz Dunaja.

15. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	63	gld.	85	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	64	"	40	"
Zlata renta . . .	76	"	50	"
1860 drž. posojilo . . .	117	"	20	"
Akcijske narodne banke . . .	790	"	—	"
Kreditne akcije . . .	238	"	60	"
London . . .	116	"	95	"
Srebro . . .	—	"	—	"
Napol. . .	9	"	30	"
C. kr. cekini . . .	5	"	54	"
Državne marke . . .	57	"	33	"

Zahvala in priporočilo.

Podpisani se uljudno zahvaljujem za z upanje, katero mi je p. n. občinstvo s tem skazovalo, da je moje gostilno v gosp. Skabernetovej hiši tako obilno obiskovalo. Dne 1. t. m. sem se preselil v svojo lastno hišo, na velikem trgu poleg kavarne, ter odprl ondi

gostilno,

kjer se dobiva izvrstno dolensko vino, Kozlerjevo pivo, najokusnejša jedila, in kjer se more tudi prenočevati.

Priporočam se p. n. občinstvu še na dalje za tako in toliko zaupanje, kakoršno sem do zdaj užival, ter obljubim, da mi bode vedna skrb, p. n. občinstvo zadovoljevati z dobriimi jedili in izvrstno pijačo, s snažnim ležiščem, točno postrežbo in zmerno ceno.

Z najodličnejšim spoštovanjem udani

(79—2)

France Pintar, gostilničar in mesar.

V Novem mestu, dne 8. marca 1879.

Mazilec, malarjem za sobe in lakirarjem!

Oljnate barve

v dvakrat kuhanem firnežu, fino strte, in pripravljene za takojšnje mazanje. — Zavite v mehurjih, ali pa spravljene v lončkih in lesenih zabojih.

Izvrstne lake, firneže, suhe barve, bronzo in čopiče

vsake velikosti in kvalitete po najnižjih cenah priporoča

špecerijsko, kolonijalno, barveno in trgovstvo z rudninskimi vodami (83—1)

Matič & Plicker,

v Celji, poštna ulica št. 34 (pri volku).

Poskušnje in cenilniki se pošiljajo franco in zastonj.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Gostilna

„pri pivnem vrelcu“

(Bierquelle)

v Ljubljani,

tik Valvazorjeve kavarne, vhod za vodo na Francevem obrežju (za zidom) št. 9, in iz špitalskih ulic v Šrajerjeve hiši.

Najboljše graško marcno pivo iz pivovarne Schreinerjeve, dobro vino, namizno in v buteljah, okusno kosilo v prijaznej na novo opravljeni gostilni ali na dom jemano, zajuterk, zvečer raznih jedil na izbér, vse to po najnižji ceni in ob najskrbnejši postrežbi.

Postne dni so pripravljena postna jedila. (76—2)

WASSERDICHTER
ZEITSTOPPE-REGENMÄNTEL
DECKTÜCHER
empfehl die
Wienerberg-Landgut-Fabrikniederlage
M. J. ELSINGER & SÖHNE WIEN.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(196—194)

Skoraj zastonj!

Od konkurzne uprave nedavno na nič prišlo velike angleške fabrike za britanija-srebro dobili smo nalog, da naj vse pri nas v zalogi ležeče blago od britanija-srebra za majheno povračilo voznine in 1/4 dela plače delavske, podarimo.

Proti vposlanju svote novcev, ali pa tudi proti povzetju pri vsakej reči določene cene le kot povračilo voznine od Angleške do Dunaja in kot neznatni del delavske plače, dobi vsakdo sledeče za četrti del realne vrednosti, skoraj zastonj.

6 kom. žlice za jedi od britanija-srebra, in 6 kom. enacihi žlice za kavo, skupaj 12 komadov, stale so preje gld. 6, zdaj pa vseh 12 komadov skupaj gld. 1.85

6 " namiznih nožev od britanija-srebra, z angleškimi ostrinami od jekla, nadalje 6 kom. enacihi vilice, skupaj 12 komadov, ki so preje veljali gld. 9, zdaj vseh 12 komadov skupaj 3.10

1 zajemalce za mleko, toške kvalitete, prej gld. 3, zdaj " —.70

1 " juho, najtežje vrste, od najboljšega britanija-srebra, prej gld. 4, zdaj " 1.10

6 podstavkov za nože od britanija-srebra, prej gld. 2, zdaj " —.65

1 klesče od britanija-srebra za sladkor, prej gld. 1, zdaj " —.30

Razen tega še elegantne namizne svečnike, par gld. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; taso, a kr. 50, 75, 80, gld. 1.—, 1.40; vrčki za kavo, a gld. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; sladkorne pušice, a gld. 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; sladkorne sipnice, a kr. 25, 40, 75, 90, gld. 1.—; karafindelj za kis in olje, a gld. 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5.—; pušice za surovo maslo, a kr. 75, 90, gld. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; čaše za juho s podstavkom, a gld. 1.60, 2.50, 3.—

Neverjetno po ceni!

in za vsako gospodinjstvo posebnega priporočanja vredna je sledeča sklad, obstoječa iz 33 komadov praktičnih, ter izvrstno izdelanih stvari, narejenih iz najfinejšega britanija-srebra za neverjetno malo ceno le gld. 6.45 in sicer:

6 kom. vrlo dobrih namiznih nožev, z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleškimi srebrenojeklenimi ostrinami.

6 " jako finih vilic, britanija-srebro, iz jednega kosa.

6 " teških žlic za jedi od britanija-srebra.

6 " žlic za kavo od britanija-srebra, najboljše kvalitete.

1 maslini zajemalce za mleko od britanija-srebra.

1 teski zajemalce za juho od britanija-srebra.

6 kom. podstavkov od britanija-srebra za nože.

1 izvrstne klesče od britanija-srebra za sladkor.

33 kom. Vse te reči so izdelane iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celem svetu jedina kovina, katera ostane večno bela, in se od pravega srebra tudi po 20letnem rabljenju ne more razločiti, za kar se garantuje.

Naj se tedaj vsakdo z naročili kolikor mogoče pohiti, ker pri tako izrednej ceniosti se bo kmalu vse poprodalo. (69—3)

Naslov in jedini kraj za naročila v e. kr. avstro-ogerskih provincijah:

General-Depot der Britannia-Silber-Fabriken:

Blau & Kann, Wien, I. Elisabethstrasse Nr. 6.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.